

Dünya Edebiyatında Tiyatro

1. **Vladimir:** Boş konuşmalarla zamanımızı harcamayalım! (Bir an, şiddetle) Fırsat varken bir şeyler yapalım! Her gün birilerinin bize ihtiyacı olmuyor. Aslında özellikle bize ihtiyaç duymuyorlar. Başkaları da daha iyi olmasa bile aynı derecede bizim yaptıklarımızı yapabilirlerdi. Kullandığımızda çınlayan şu yardım çığlıkları bütün insanlığa yöneltilmiş! Ama burada, zamanın bu anında, istesek de istemesek de bütün insanlık bizim. Çok geç olmadan bundan yararlanalım! Ne dersin? (Estragon hiçbir şey söylemez.) Kollarımızı kavuşturup yardım etmenin iyi ve kötü yanlarını hesaplarken cinsimize kötülük etmediğimiz doğru. Kaplan hiç düşünmeden hemcinsinin yardımına koşar ya da çalılıkların kuytularına siner. Ama sorun bu değil. Sorun burada ne yaptığımız. Ve cevabı bildiğimiz için mutluyuz. Evet, bu uçsuz bucaksız karmaşada kesin olan tek bir şey var. Godot'un gelmesini bekliyoruz. Ya da gecenin çökmesini. (Bir an) Buluşacağımız yere saatinde geldik ve bu da sonu işte. Aziz değiliz ama buluşacağımız yere saatinde geldik. Kaç insan böyle bir şeyle övünebilir?

Bu parçada örnek verdiği gibi, bir oyuncunun bir seferde yaptığı uzun konuşmalar aşağıdaki terimlerden hangisiyle karşılanır?

- A) Tirat B) Diyalog C) Jest
D) Mimik E) Balat

2. İlk yetkin örnekleri Eski Yunan'da görülen tiyatro, yüzyıllar içinde her coğrafyada gelişimini sürdürmüştür. İngiliz edebiyatında Shakespeare'in Romeo ve Juliet, George Bernard Shaw'ın Hernani; Fransız edebiyatında Molière'in Cimri, Victor Hugo'nun Kırgınlar Evi; Alman edebiyatında Schiller'in Wilhelm Tell, Goethe'nin Faust, Bertold

I
re'in Cimri, Victor Hugo'nun Kırgınlar Evi; Alman edebiyatında Schiller'in Wilhelm Tell, Goethe'nin Faust, Bertold
II
Brecht'in Evet Diyen Hayır Diyen; Norveç edebiyatında Henrik İbsen'in Bir Bebek Evi, Yaban Ördeği adlı oyunları
III

IV
dünya edebiyatının tanınmış tiyatro eserlerindedir.

Bu parçadaki bilgi yanlışının giderilmesi için numaralanmış bölümlerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
D) II ve IV. E) III ve IV.

3. **Kaymakam:** Baylar sizi buraya canınızı sıkacak bir haber vermek için çağırdım.(Sesi titrer.) Bize bir müfettiş gelmiyormuş.

Ammos Fiyodoroviç: Ne, müfettiş mi?

Artemiy Filippoviç: Ne, müfettiş mi?

Kaymakam: Ya müfettiş ya! Petersburg'dan... Hem kendini tanıttirmayacakmış. Hem de gizli talimatla...

Artemiy F: Dertsiz başımıza dert çıktı.

Luka Lukiç: Allah'ım, bir de gizli emir almış ha?

Kaymakam: Zaten benim içime doğmuştu. Bütün gece rüyamda canavar gibi iki siçanla uğraştım durdum. Yanıma geldiler, kokladılar ve çekip gittiler.

Ammos F: Evet durum bozuk, gerçekten çok bozuk... Buraya herhâlde boşuna gelmiyor.

Luka Lukiç: E, niçin geliyor, Anton Antonoviç bize neden müfettiş gönderdinler?

Kaymakam: Niçin mi? Niçin olacak, kaderimizde bu da varmış (Gögüs geçirir.).

N.V. Gogol'un "Müfettiş" adlı oyunundan alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Trajedi türünde kaleme alınmıştır.
B) Rus edebiyatına ait bir eserdir.
C) Konuşma dilinin doğallığıyla yazılmıştır.
D) Yazıldığı dönemin sosyal yaşantısını yansıtmaktadır.
E) Parantez içindeki bölümler, betimleme işlevi görür.

4. Fransız klasik trajedisinin usta isimlerindedir. Trajedilerinde ahlaki ve dinî değerler hâkimdir, akıl ve erdem ön plandadır. Üç birlik kuralına sıkı sıkıya bağlıdır. Eserlerinde dili şiirsel biçimde kullanan sanatçı, kahramanlarını gerçekçi bir şekilde kurgulamıştır. Andromak, Berenis, Bayazıt, Esther, Phaidra, Büyük İskender yazarın başlıca eserleridir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alexandre Hardy B) Pierre Corneille
C) Jean-Baptiste Racine D) Ben Jonson
E) Arthur Miller

Dünya Edebiyatında Tiyatro

5. **Antonio:** İçimde hep bir sıkıntı var.
Nedenini bilmiyorum ama bıktırdı artık;
İyi ama niye yakalandım bu derde,
Nerde buldum, nasıl kaptım onu,
Anlamı ne, kaynağı nerde,
Bir türlü bilemiyorum.
Salerio: Aklın okyanusta dolaşiyor senin,
İşte orda, teknelerinin yanında;
Gemilerinin, dalgalar diyarının soylu beyleri,
Varlıklı efendileri gibi dolaştığı;
Ya da denizlerin gösteri arabaları gibi,
Rüzgârla dolan heybetli yelkenleriyle
Kanatlanmış uçarken,
Arkalarında bel kırıp selam duran takalara
Tepeden baktığı yerde.
Solanio: İnanın bayım, benim malım da böyle tehlikede olsa,
Aklımın büyük bir kısmı orda,
Umutlarımın yanında olurdu.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) İnsana özgü bir kaygı dile getirilmiştir.
B) Mensur bir şekilde kaleme alınmıştır.
C) Kazanma-kaybetme çatışması işlenmiştir.
D) Şiirsel ifadelerle yer verilmiştir.
E) Batı tiyatrosuna ait bir metindir.
6. (La Flèche, Harpagon'un oğlunun uşağıdır. Harpagon onu hırsızlıkla suçlamakta ve üstünü aramaktadır.)
La Flèche: Bu cimrilerin topunun birden canı cehenneme!
Harpagon: Kimin canı cehenneme dedin?
La Flèche: Cimrilerin.
Harpagon: Kimmiş o cimriler?
La Flèche: Korkunç, aşağılık kişiler!
Harpagon: Kimmiş onlar?
La Flèche: Siz ne diye alınıyorsunuz canım?
Harpagon: Ne diye alınırsam alınırım.
La Flèche: Size mi söyledim sandınız?
Harpagon: Ne sanırsam sanırım! Sen kime cimri diyor-
sun, onu söyle bana.
La Flèche: Kime mi diyorum?.. Külahıma diyorum.
Bu oyunda komedyanın,
I. Konular günlük hayattan alınır.
II. Kişiler, çoklukla halk tabakasından kimselerdir.
III. Çirkin sayılan olaylara, kaba sözlere sahnede yer verilir.
özelliklerinden hangileri görülmektedir?
A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III.
D) Yalnız III. E) I, II ve III.

7. Sanatçının, anlayamadığını anlatma çabasındaki paradoksa değinen çok olmuştur. Christopher Fry "Şiir, insanın kendi şaşkınlığını dile getirmesinde bir araçtır." diyor. E. A. Robinson da şiiri, "anlatılamayacak şeyi anlatma çabası" olarak nitelendiriyor. Şair ve şiirli oyun yazarı Shakespeare'in sanatı bu tanımlamalara eşi az bulunur bir örnek oluşturuyor. İnsanı ve yaşamı anlayamayan Shakespeare, anlamadığı şeyleri de sanatının tılsımlı aynasında bize gösteriyor. Eserlerinde anlatılamazı, anlatılamadığı için sınırsız olanı, sınırsız olduğu için bizlerdeki sanatçı potansiyelini sonsuza dek uyarma olasılığı en yüksek olanı dile getiriyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Shakespeare, eserlerinde manzum ifadelerle yer vermiştir.
B) Sanatçılar hayatın bazı yönlerini anlamaya çalışırken şaşkınlık yaşar.
C) Yaşadığımız hayatta sanata konu olabilecek şeyler sınırsızdır.
D) Shakespeare anlamsız görünen şeyleri dile getirirken beklenmedik ölçüde başarılıdır.
E) Sanatçıların görevi anlamsız hayatı daha anlamlı hâle getirmektir.

8. **Cyrano:** Seviyorum, azizim!
Le Bret: Pek güzel ama kimi?
Cyrano: Kimi sevebilirim?
Le Bret: Kuzenin Magdeleine bu! Eminim. Hemen gidip kendisine anlatsan!..
Cyrano: Nasıl?
Yüzüme iyi bak da sonra söyle fikrini!
Bu burun insanda bir ümit, bir temenni
İmkânı bırakır mı? Kendimi aldatamam,
Biliyorum, ah, yalnız girerim bazı akşam,
Zamanın itir gibi olduğu bir bahçeye,
Ve zavallı burnumla, içime dolsun diye,
Koklarım uzun uzun bütün mevsimi, sonra
Dalarım parça parça süzülen ışıklara...
Le Bret: Kederlenme, sevgi, bir baht işidir.
Sende ruh asaleti var güzellik yerine.

Bu oyunun kahramanları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Cyrano duygularını gündelik ifadelerle dile getirmiştir.
B) Cyrano dış görünüşüyle ilgili özgüvensizlik yaşamaktadır.
C) Le Bret Cyrano'ya aşkını itiraf etmesi yönünde telkinde bulunmaktadır.
D) Cyrano cesur, duygulu, gururlu bir kişiliktir.
E) Le Bret önemli olanın fiziksel özellikler değil kişilik olduğunu belirtmektedir.

